

Europos ekonomikos ir
socialinių reikalų komitetas

14-osios EESRK PILIETINĖS VISUOMENĖS PREMIJOS KONKURSO TAISYKLĖS *Skiriama už išskirtines pilietinės visuomenės iniciatyvas*

1. Už ką skiriama Pilietinės visuomenės premija ir koks jos pagrindinis tikslas?

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (toliau – EESRK arba Komitetas) šiuo kasmet skiriamu apdovanojimu **siekia** įvertinti ir paskatinti fizinių asmenų (t. y. gyventojų) ir (arba) juridinių asmenų (t. y. pilietinės visuomenės organizacijų ir kt.) iniciatyvas, kuriomis svariai prisidedama prie europinės tapatybės ir Europos integracijos propagavimo.

Todėl **pagrindinis** premijos **tikslas** – ugdyti suvokimą, kad pilietinė visuomenė gali padėti kurti europinę tapatybę ir plėtoti pilietiškumą, įtvirtinant bendras vertybes, kuriomis remiasi Europos integracija.

2. 14-osios EESRK pilietinės visuomenės premijos tema – psichikos sveikata

PSO psichikos sveikatą apibrėžia taip: „Psichikos sveikata – tai gerovės būseną, kuri leidžia asmeniui įveikti daugelį gyvenimo sunkumų, naudoti savo gebėjimus, gerai mokytis ir gerai dirbti bei dalyvauti visuomenės gyvenime. Tai – neatsiejama sveikatos ir gerovės sudedamoji dalis, kuria grindžiami mūsų asmeniniai ir kolektyviniai gebėjimai priimti sprendimus, kurti santykius ir formuoti pasaulį, kuriame gyvename. Psichikos sveikata yra viena iš pagrindinių žmogaus teisių. Be to, ji labai svarbi asmeniniam, bendruomeniniam ir socialiniam bei ekonominiam vystymuisi!.“

Psichikos sveikata yra sudėtingo pobūdžio – ją veikia biologiniai, psichologiniai, švietimo, socialiniai, ekonominiai, profesiniai ir kultūriniai veiksniai. Psichikos sveikatos blogėjimą gali paskatinti mažos pajamos, prastos gyvenimo sąlygos, finansiniai sunkumai, žemas išsilavinimo lygis, profesinės problemos, mažų garantijų darbas ar nedarbas, vienišumas, palaikančių santykių trūkumas, stigmatizacija ir diskriminacija, senyvas amžius ir neigiamą poveikį turintys gyvenimo įvykiai. Su klimatu susiję aplinkos veiksniai, gaivalinės nelaimės, pavyzdžiui, potvyniai ar žemės drebėjimai, urbanizacijos laipsnis ir kt. taip pat daro poveikį psichikos gerovei.

¹

Psichikos sveikata, PSO 2022 m. birželio 17 d. faktų suvestinė, <https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response>.

COVID-19 pandemijos metu mokyklų ir vaikų darželių uždarymas, izoliacija, pykčio ir nepasitenkinimo jausmas bei nepasitikėjimas informacija lėmė psichikos sveikatos pablogėjimą ir precedento neturintį nerimo ir depresijos paplitimą, visų pirma tarp jaunimo, pagyvenusių žmonių ir pažeidžiamų grupių, o pirminės grandies sveikatos priežiūros darbuotojai patyrė papildomą stresą². Be to, sutrikus psichikos sveikatos priežiūros paslaugų teikimui ir augant pagalbos psichikos sveikatos srityje paklausai 2022 m. pavasarį 23 proc. ES piliečių pranešė, kad psichikos priežiūros poreikiai nebuvo patenkinti³. Šiomis aplinkybėmis ypač didelį susirūpinimą kelia pandemijos poveikis jaunimui. EBPO duomenimis, 18–29 m. jaunimo depresijos simptomų dažnumas keliuose Europos šalyse padidėjo daugiau nei dvigubai⁴.

Psichikos problemų riziką dar labiau padidino karas Ukrainoje, migracija, nestabili politinė padėtis, energetikos krizė, padidėjusios pragyvenimo išlaidos ir netikrumas dėl ateities, taip pat vertybių sistemų pokyčiai ir tai, kiek naujosios kartos jų laikosi.

Psichikos sveikatos poveikis yra didelis. Eurostato duomenimis, 3,9 proc. visų mirčių ES priežastis yra psichikos ir elgesio sutrikimai⁵. Ekonominiu požiūriu tiesioginės ir netiesioginės išlaidos dėl psichikos sveikatos problemų ES sudaro beveik 4 proc. BVP, o daugiau nei trečdalią šių išlaidų lemia žemesnis užimtumo lygis ir mažesnis darbo našumas⁶.

Pastaraisiais metais vis labiau pripažįstama, kad psichikos gerovė – esminis geros sveikatos aspektas. Jos skatinimas yra vienas iš darnaus vystymosi tikslų⁷ ir taip pat yra svarbus ES politinės darbotvarkės klausimas. Europos Parlamentas savo 2020 m. liepos 10 d. rezoliucijoje dėl ES visuomenės sveikatos strategijos po COVID-19⁸ pandemijos paragino imtis veiksmų šioje srityje, o Bendroje deklaracijoje dėl 2023 ir 2024 m. ES teisėkūros prioritetų⁹ Europos Parlamentas, Europos Sąjungos Taryba ir Europos Komisija įsipareigojo ypatingą dėmesį skirti psichikos sveikatos klausimo sprendimui. Po šio įsipareigojimo Europos Komisija 2023 m. birželio mėn. pradėjo laikytis visapusišką požiūrį į psichikos sveikatą. Šiuo nauju įvairių suinteresuotųjų subjektų požiūriu psichikos sveikata skatinama visose politikos srityse ir daugiausia dėmesio skiriama trimis pagrindiniams principams: tinkamai ir veiksmingai prevencijai, galimybei gauti kokybišką ir įperkama sveikatos priežiūrą ir gydymą bei reintegracijai į visuomenę po atsigavimo. Komisija įspėja apie neveikimo kainą ir numato konkrečias intervencines priemones siekiant skatinti gerą psichikos sveikatą, investuoti į mokymą ir pajėgumų stiprinimą, užtikrinti gerą psichikos sveikatą darbe, apsaugoti vaikus ir jaunimą ir spręsti pažeidžiamų

² Europos Parlamento tyrimų tarnyba, *Psichikos sveikata ir pandemija*, 2021 m. liepos mėn.

³ EBPO ir Europos Sąjunga (2022 m.), *Apie sveikatą glaustai. „Europa 2020“. Inicijavos „Sveikatos būklė Europos Sąjungoje“ ciklas*, EBPO leidykla, Paryžius, p. 4, 52–53, 59–62.

⁴ https://read.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/health-at-a-glance-europe-2022_507433b0-en#page18.

⁵ Eurostatas, *Psichikos sveikatos ir susijusių problemų statistika*, 2022 m. rugsėjo mėn. (naujausia redakcija su 2017 m. duomenimis).

⁶ EBPO, *Naujas psichikos sveikatos sistemų lyginamasis standartas. Socialinių ir ekonominių išlaidų, susijusių su psichikos sveikata, mažinimas*, EBPO sveikatos politikos tyrimai, Paryžius, 2021 m., p. 129.

⁷ DVT 3.4 uždavinys – neužkrečiamosios ligos ir psichikos sveikata. Iki 2030 m. trečdaliu sumažinti priešlaikinį mirtingumą nuo neužkrečiamųjų ligų taikant prevencijos ir gydymo priemones, skatinti psichikos sveikatą ir gerovę.

⁸ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0205_LT.html.

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/media/60852/joint-declaration-2023-2024.pdf>.

grupių problemas. Galiausiai ji ragina „dėti suderintas pastangas tiek sveikatos sistemoje, tiek už jos ribų, siekiant sutelkti visuomenę ir vadovautis požiūriu, aprėpiančiu visą žmogaus gyvenimą, daugiau dėmesio skiriant lygybei ir nediskriminavimui“¹⁰.

Psichikos sveikata taip pat yra politinis EESRK prioritetas. ES Tarybai pirmininkaujančios Ispanijos prašymu 2023 m. balandžio mėn. Komitetas priėmė nuomonę dėl mažų garantijų darbo ir psichikos sveikatos¹¹ ir šiuo metu rengia tiriamąją nuomonę dėl psichikos sveikatos gerinimo priemonių.

Šis politinis dėmesys yra aiškus atsakymas į Konferencijos dėl Europos ateities išvadas¹² – jose, atsižvelgiant į konkretų jaunimo prašymą, raginta imtis iniciatyvų, kuriomis būtų gerinamas psichikos sveikatos problemų supratimas, taip pat supratimas, kaip jas geriau spręsti. Be to, paaugliai moksleiviai, 2023 m. kovo mėn. dalyvavę EESRK jaunimo renginyje „Tavo Europa, tavo balsas!“, paprašė Komiteto sutelkti dėmesį į psichikos sveikatos problemas.

Pilietinės visuomenės apdovanojimu EESRK visų pirma nori atkreipti dėmesį į tai, kad pilietinė visuomenė atlieka svarbų vaidmenį psichikos sveikatos gydymo ir prevencijos srityje. Ji teikia paslaugas, kurios nėra tinkamai teikiamos visuomenės sveikatos sistemoje, ir tenkina specialius pažeidžiamų grupių poreikius. Dėl savo glaudaus ryšio su vietos bendruomenėmis ji teikia pirminės grandies pagalbą tiek oficialiai, tiek neoficialiai, teikia paslaugas sunkiai pasiekiamiems gyventojams ir taip mažina nelygybę sveikatos priežiūros srityje. Pilietinė visuomenė taip pat atlieka svarbų vaidmenį paslaugų naudotojų vadovaujamuose psichikos sveikatos projektuose ir savipagalbos grupėse. Be to, ji taip pat gali atlikti svarbų vaidmenį didinant informuotumą apie psichikos sveikatos poreikius ir kovojant su psichikos sveikatos sutrikimų turinčių žmonių stigmatizacija. Galiausiai, bet ne mažiau svarbu tai, kad ji imasi skatinimo priemonių, suteikia galimybę naudotojams būti išgirstiems politiniu lygmeniu ir skatina bendruomenės dalyvavimą, kartu atsižvelgiant į vietos aplinkybes.

3. Tinkamumas

3.1 Tinkami kandidatai

EESRK konkurse pilietinės visuomenės premijai gauti vienodomis sąlygomis gali dalyvauti visi fiziniai asmenys (gyventojai) ir juridiniai asmenys (pilietinės visuomenės organizacijos ir kt.) toliau nurodytomis sąlygomis. Valdžios institucijos, vyriausybės organizacijos ir kitos viešosios įstaigos dalyvauti negali.

1) Fiziniai asmenys

Kalbant apie šią premiją, fiziniai asmenys yra gyventojai arba kartu veikiančių ir sutartinių ryšių neturinčių gyventojų grupės. Į premiją gali pretenduoti ES piliečiai, nepriklausomai nuo jų gyvenamosios šalies. Į premiją gali pretenduoti ir trečiųjų šalių piliečiai, jei jie ES teritorijoje gyvena

¹⁰ 2023 m. birželio 7 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl *visapusiško požiūrio į psichikos sveikatą*, COM(2023) 298 *final* (citata – p. 28).

¹¹ 2023 m. balandžio 27 d. EESRK tiriamoji nuomonė [Mažų garantijų darbas ir psichikos sveikata](#).

¹² Konferencija dėl Europos ateities. [Galutinių rezultatų ataskaita](#), 2022 m. gegužės mėn., p. 51.

teisėtai. Gyventojų grupės privalo paskirti vieną fizinį asmenį, kuris būtų kontaktinis asmuo (atstovas) su premija susijusiais administraciniais ir finansiniais klausimais.

Konkurse dalyvauti negali EESRK nariai, CCMI atstovai, ES institucijų ir kitų ES įstaigų darbuotojai, vertinimo komisijos nariai ir jų artimieji.

2) **Juridiniai asmenys**

Premija gali būti skirta pilietinės visuomenės organizacijoms, oficialiai įregistruotoms Europos Sąjungoje ir veikiančioms vietos, nacionaliniu, regionu ar Europos lygmeniu. Kalbant apie šią premiją, pilietinės visuomenės organizacijos, kaip apibrėžta EESRK nuomonėje „Organizuotos pilietinės visuomenės vaidmuo ir indėlis į Europos integraciją“, yra „organizacinių struktūrų, kurių narių tikslai ir atsakomybė yra visuotinės svarbos ir kurie yra tarpininkai tarp valstybės institucijų ir piliečių, visuma“¹³. Jos aktyviai dalyvauja sprendžiant viešuosius reikalus atsižvelgdamos į joms aktualius dalykus ir remdamosi savo konkrečiomis žiniomis, gebėjimais ir veiklos galimybėmis. Jos veikia savarankiškai, o jų nariai, atstovaujantys plačiajai visuomenei, yra įsipareigoję dalyvauti šių organizacijų veikloje ir renginiuose. Į apibrėžtį patenka vadinamieji darbo rinkos dalyviai (t. y. socialiniai partneriai, socialiniams ir ekonominiams subjektams atstovaujančios organizacijos, žmonės bendram tikslui vienijančios nevyriausybines organizacijos (aplinkos apsaugos organizacijos, žmogaus teisių organizacijos, vartotojų asociacijos, labdaros organizacijos, kultūros organizacijos, švietimo ir mokymo organizacijos ir kt.)), bendruomeninės organizacijos (t. y. vietos lygmeniu įsteigtos organizacijos, kurios siekia nariams svarbių tikslų, pavyzdžiui, jaunimo organizacijos, šeimų asociacijos ir visos organizacijos, per kurias piliečiai dalyvauja vietos ir savivaldybių gyvenime) ir religinės bendruomenės. Į premiją taip pat gali pretenduoti teisės aktais arba norminiais aktais įsteigtos pilietinės visuomenės organizacijos, kuriose narystė yra visiškai arba iš dalies privaloma (pavyzdžiui, profesinės asociacijos)¹⁴.

Kalbant apie šią premiją, bendrovės arba įmonės – tai pelno siekiantys subjektai, įsteigti pagal civilinę arba komercinę teisę, įskaitant kooperatines bendroves, ir kiti juridiniai asmenys, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė. Bendrovės ir įmonės gali dalyvauti konkurse, jeigu jos yra įsteigtos pagal valstybių narių įstatymus ir turi registruotą buveinę, centrinę administraciją arba pagrindinę verslo vietą ES teritorijoje. Bendrovės ir įmonės konkurse gali dalyvauti tik apdovanojimui pristatydamos savo **ne pelno veiklą**, pavyzdžiui, altruistines iniciatyvas, labdaros projektus, individualią ar įmonių savanorišką veiklą ir kt.

3.2 **Tinkamos iniciatyvos**

3.2.1 **Oficialūs tinkamumo kriterijai**

Kad galėtų pretenduoti į apdovanojimą, iniciatyvos turi atitikti keturis toliau išvardytus kriterijus:

- jomis **neturi būti siekiama pelno**, pavyzdžiui, tai turi būti altruistinės iniciatyvos, labdaros projektai, individuali ar įmonių savanoriška veikla ir kt.;

¹³ Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „Organizuotos pilietinės visuomenės vaidmuo ir indėlis į Europos integraciją“, CESE 851/1999, 1999 m. rugsėjo 22 d. ([OL C 329, 1999 11 17, p. 30](#)).

¹⁴ Tai taikoma, pavyzdžiui, Austrijos darbo rinkos dalyviams.

- jos turi būti jau įgyvendintos arba gali būti dar vykdomos 2023 m. rugsėjo 30 d. (tai galutinė paraiškų teikimo data);
- jos turi atitikti toliau nustatytus teminius tinkamumo kriterijus;
- jos turi būti vykdomos ES teritorijoje.

Pretenduoti į apdovanojimą negali šios iniciatyvos:

- komercinės iniciatyvos (t. y. iniciatyvos, kuriomis siekiama pelno);
- iniciatyvos, kurios yra planuojamos, bet dar nepradėtos įgyvendinti 2023 m. rugsėjo 30 d. (tai galutinė paraiškų teikimo data);
- dokumentavimo ir (arba) informavimo veikla, žurnalistika, bet kokios rūšies ir formos literatūros arba moksliniai leidiniai, audiovizualiniai produktai ir bet kokios rūšies meno kūriniai. Vis dėlto projektai, kuriuose menas ir kūrybinė raiška naudojami kaip terapinės priemonės arba kaip priemonė psichikos sveikatos stigmatizacijai mažinti, yra tinkami finansuoti.

3.2.2 Teminiai tinkamumo kriterijai

Konkretus 14-osios EESRK pilietinės visuomenės premijos tikslas – **apdovanoti už veiksmingas, novatoriškas ir kūrybiškas ne pelno iniciatyvas ir (arba) veiklą, vykdomą ES teritorijoje, kuria remiami psichikos sveikatos sutrikimų turintys žmonės ir padedama kurti aplinką, kurioje individualiai ar kolektyviai skatinama psichikos gerovė.**

Į premiją pretenduojanti veikla ir (arba) iniciatyvos gali apimti įvairias temas, pavyzdžiui (sąrašas nebaigtinis):

- individualių, socialinių ir struktūrinių psichikos sveikatą lemiančių veiksnių nustatymas; ankstyvo galimos rizikos nustatymo ir mažinimo, taip pat aktyvaus asmenų, kurie priklauso rizikos grupei, informavimo, ankstyvos intervencijos ir savalaikės paramos skatinimas; konkrečios paramos krizinėse situacijose, po trauminių įvykių ir kovojant su nepalankiais gyvenimo įvykiais ir gyvenimo pokyčiais teikimas; atsparumo didinimas ir psichikos gerovės skatinimas;-
- kelio užkirtimas profesinei psichosocialinei rizikai arba kova su ja; palankios kultūros darbo vietoje ir tinkamų grįžimo į darbo rinką priemonių skatinimas;
- į asmenį orientuotų ir teisėmis grindžiamų paslaugų asmenims, turintiems psichikos sveikatos priežiūros poreikių arba protinę ir psichosocialinę negalią, teikimas;
- konkrečių nepalankioje padėtyje esančių, pažeidžiamų ar marginalizuotų grupių (migrantų, mažumų, bedarbių, benamių, moterų ir kt.) ir senėjančios visuomenės poreikių tenkinimas; užtikrinimas, kad nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje;
- projektų, kuriais būtų skatinama vaikų ir paauglių psichikos gerovė, be kita ko, sprendžiant tokius klausimus kaip narkotikų vartojimas, kibernetinė priklausomybė, jaunimo smurtas ir patyčios, įgyvendinimas;
- įtraukaus požiūrio į psichikos sveikatos problemų sprendimą plėtojimas atsižvelgiant į vietos poreikius, vietos sprendimų kūrimą ir pagrindinių proceso dalyvių įgalėjimą; dėmesio sutelkimas į naudotojus ir jų šeimas;
- esamų bendruomeninių psichikos sveikatos iniciatyvų ir paramos sistemų skatinimas; naujų paramos mechanizmų, įskaitant savipagalbos grupes, kūrimas;

- tinklų, kad bendruomenės aktyviau dalyvautų sprendžiant su psichikos sveikata susijusius klausimus, kūrimas;
- psichikos sveikatai palankios aplinkos kūrimas, be kita ko, sudarant palankesnes sąlygas daugiasektoriniam bendradarbiavimui ir koordinavimui, siekiant pertvarkyti fizines, socialines ir ekonomines aplinkos sąlygas namuose, mokyklose, darbo vietose ir platesnėje bendruomenėje, kad būtų geriau apsaugota psichikos sveikata ir užkirstas kelias psichikos sveikatos sutrikimams;
- raštingumo psichikos sveikatos srityje gerinimas; patikimos informacijos apie psichikos sveikatos problemas, prieinamus gydymo būdus ir psichikos sveikatos išteklius, teikimas; mokymai psichikos sveikatos klausimais, visų pirma pirminės grandies specialistams ir socialiniams darbuotojams, sveikatos priežiūros specialistams, vietos pareigūnams, mokytojams, policijos ir teisingumo sektoriaus darbuotojams, taip pat darbdaviams, siekiant užkirsti kelią psichikos sveikatos problemoms, jas nustatyti ir valdyti;
- požiūrio į psichikos sveikatą keitimas, kova su stigmatizacija, diskriminacija ir socialine atskirtimi psichikos sveikatos srityje, *inter alia*, skatinant plačiosios visuomenės ir paslaugų naudotojų ryšius ir išsklaidant klaidingą požiūrį;
- psichikos sveikatos propagavimas, kad būtų skatinami politikos pokyčiai arba kaip vystymosi ir įgalėjimo priemonė; naudotojų ir slaugytojų įtraukimas į politikos vykdymą ir paslaugų teikimą;
- žmogaus teisėmis grindžiamo požiūrio į psichikos sveikatos priežiūrą skatinimas, taip pat laikantis JT neįgaliųjų teisių konvencijos (laisvė nuo smurto ir prievartos; nediskriminavimas, savarankiškumas ir apsisprendimas, įtrauktis ir dalyvavimas; galimybė laiku gauti kokybišką, įperkama ir teisingą psichikos sveikatos prevenciją, gydymą ir priežiūrą ir kt.).-

4. Paraiškų teikimo tvarka ir terminai

Paraiškos teikiamos užpildant elektroninę paraiškos formą (<https://www.eesc.europa.eu/eesc-civil-society-prize-2024>). Tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su užregistruotomis techninėmis problemomis, EESRK gali leisti kandidatams teikti paraiškas e paštu arba įprastu paštu.

Paraiškoje reikia nurodyti visą atrankos komisijai reikalingą informaciją, kuri leistų:

- įsitikinti, kad kandidatas atitinka oficialius dalyvavimo kriterijus;
- įsitikinti, kad kandidatui netaikomas nė vienas draudimo dalyvauti konkurse kriterijus;
- užtikrinti, kad kandidatas sutinka su nuostatomis dėl atsakomybės, patikrinimų, auditų ir taikomos teisės;
- įvertinti konkrečius visų kandidatų nuopelnus pagal apdovanojimo skyrimo kriterijus.

Prieš išrenkant laimėtojus, EESRK kandidatų paprašys pateikti tinkamai užpildytą ir pasirašytą teisės subjekto formą ir finansinių duomenų formą, taip pat atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus. Šios formos pateikiamos:

https://ec.europa.eu/info/publications/legal-entities_lt

ir

https://ec.europa.eu/info/publications/financial-identification_lt.

Paraiškos gali būti parengtos bet kuria oficialiaja ES kalba. Vis dėlto, kad vertinimo procesas vyktų sparčiau, EESRK pageidautų paraiškos formą gauti anglų arba prancūzų kalba.

Pateikdamas paraišką konkurso dalyvis sutinka su visomis konkurso dokumentuose nurodytomis sąlygomis ir prireikus atsisako savo bendrųjų ir specialių sąlygų.

Paraiškas teikti galima iki **2023 m. rugsėjo 30 d. 10.00 val. (Vidurio Europos vasaros laiku)**.

EESRK nesvarstys paraiškų, pateiktų praėjus paraiškų pateikimo terminui. **Kandidatams primygtinai rekomenduojama nelaukti iki paskutinės paraiškų pateikimo termino dienos**, nes dėl didelės interneto apkrovos arba dėl interneto ryšio sutrikimų gali kilti problemų siunčiant paraišką. EESRK neatsako už jokių vėlavimų dėl tokių trikdžių.

Kandidatai gali pateikti tik vieną paraišką. Dalyvavimas konkurse yra nemokamas. Jei rengdamas ir siūsdamas paraišką konkretus kandidatas patirs išlaidų, jos nebus atlygintos.

Kandidatai ekrane pamatys žinutę, kuria jiems bus padėkota už paraišką ir pasiūlyta galimybė ją atsispausdinti arba išsaugoti PDF formatu.

5. Vertinimas ir apdovanojimo skyrimas

5.1 Vertinimo etapai

Vertinimą atliks 10 narių ekspertų grupė (vertinimo komisija), kuriai yra taikomi Finansiniame reglamente nustatyti reikalavimai dėl interesų konflikto¹⁵. Vertinimas bus pagrįstas tik pateiktoje paraiškos formoje nurodyta informacija.

EESRK pasilieka teisę neatskleisti vertinimo komisijos narių tapatybės.

Visą konkurso laikotarpį dalyviai neturėtų kreiptis į vertinimo komisijos narius dėl jokių su premija susijusių klausimų. Už tokio pobūdžio bandymus bus pašalinama iš konkurso.

Vertinimo komisijos sprendimai yra galutiniai, privalomi ir neginčytini.

Procedūra vyks penkiais etapais:

- (1) kandidatų tinkamumo patikrinimas;
- (2) siūlomų iniciatyvų premijai gauti tinkamumo patikrinimas;
- (3) patikrinimas, ar kandidatai gali dalyvauti konkurse pagal draudimo dalyvauti konkurse kriterijus;
- (4) siūlomų iniciatyvų kokybės vertinimas pagal apdovanojimo skyrimo kriterijus;
- (5) premijos skyrimas.

¹⁵ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 ([OL L 193, 2018 7 30, p. 1](#)).

Tinkamumą, draudimo netaikymą ir kokybę EESRK įvertins atsitiktine eilės tvarka. Premija suteikiama tik visus etapus perėjusiems kandidatams. Iki procedūros pabaigos kandidatams grįžtamoji informacija nebus teikiama. Apie rezultatus visiems kandidatams bus pranešta kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per 15 kalendorinių dienų nuo dienos, kai leidimus suteikiantis pareigūnas priims sprendimą dėl premijos skyrimo (5 etapas), preliminariai – 2024 m. balandžio mėn.

5.1.1 Kandidatų tinkamumo patikrinimas

Reikalavimus atitinkantys kandidatai turi tenkinti 3.1 punkto reikalavimus.

Remdamasis paraiškos formoje pateikta informacija, EESRK įvertins, ar kandidatai tenkina tinkamumo reikalavimus. Prieš skirdamas premiją, jis paprašys kandidatų pateikti tinkamai užpildytą ir pasirašytą teisės subjekto formą ir patvirtinamuosius dokumentus (žr. 4 punktą).

EESRK pasilieka sau teisę reikalauti, kad kandidatas pateiktų minėtą formą ir patvirtinamuosius dokumentus bet kuriuo vertinimo procedūros metu. Tokiu atveju kandidatas privalo nedelsiant pateikti šią formą ir patvirtinamuosius dokumentus. EESRK gali atmesti paraišką, jeigu ši forma ir patvirtinamieji dokumentai nebus pateikti laiku.

5.1.2 Iniciatyvų tinkamumo patikrinimas

Premijai gauti siūlomų iniciatyvų tinkamumas bus tikrinamas remiantis elektronine paraiškos forma. Premijai gauti siūlomos iniciatyvos laikomos tinkamomis, jei jos atitinka 3.2 punkto reikalavimus. Kita kandidato vykdoma veikla nebus svarstoma.

5.1.3 Patikra pagal draudimo dalyvauti konkurse kriterijus

Patikra, kad kandidatams netaikomas nė vienas iš Finansinio reglamento 136 ir 141 straipsniuose nustatytų ir paraiškos dokumentuose išvardytų draudimo dalyvauti konkurse kriterijų, bus atliekama remiantis internetine paraiškos forma.

EESRK pasilieka sau teisę patikrinti, ar kandidatai nėra patekę nė į vieną iš sąžiningumo deklaracijoje išvardytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti konkurse, reikalaujamas pateikti patvirtinamuosius dokumentus. Tokiu atveju kandidatas turi pateikti reikiamus dokumentus iki EESRK nurodyto termino. EESRK gali atmesti paraišką, jeigu prašomi dokumentai nepateikiami laiku.

Kandidatas neprivalo pateikti patvirtinamųjų dokumentų, jei informuoja EESRK, kad su atitinkamu dokumentu galima nemokamai susipažinti viešojoje duomenų bazėje.

5.1.4 Kokybės įvertinimas

Vertinimo komisija įvertins paraiškų kokybę atsižvelgdama į toliau nurodytus apdovanojimo skyrimo kriterijus. Vertintojai svarstys tik premijai pasiūlytas iniciatyvas, o ne kitą kandidato veiklą. Kiekvienam individualiam kriterijui netaikoma jokia minimali riba. Tačiau kandidatai, surinkę mažiau nei 50 proc. didžiausio bendro balų skaičiaus, bus atmesti.

Premijos skyrimo kriterijai	Vertinimo taškai
<p>1 kriterijus. Ilgalaikis poveikis</p> <p>Pagal šį kriterijų bus vertinamas siūlomos iniciatyvos potencialas daryti ilgalaikį poveikį ir įkvėpti kitus Europos subjektus, t. y. ją taikyti arba pritaikyti tos pačios kategorijos naudos gavėjams arba kitos kategorijos naudos gavėjams toje pačioje arba kitoje ES valstybėje narėje. Šiuo atžvilgiu poveikis bus vertinamas atsižvelgiant į tai, kokie žmogiškieji ir finansiniai ištekliai naudojami siūlomai iniciatyvai įgyvendinti.</p>	35 taškai
<p>2 kriterijus. Dalyvavimas ir bendradarbiavimas</p> <p>Pagal šį kriterijų bus vertinama, pirma, koku mastu siūloma iniciatyva aktyviai įtraukia dalyvius ir naudos gavėjus ir, antra, kokios yra galimybės keistis gerosios praktikos pavyzdžiais ir didinti informuotumą klausimais, susijusiais su tema, už kurią skiriama pilietinės visuomenės premija. Šiomis aplinkybėmis bus atsižvelgiama ir į įvairių sektorių aprėptį, ir į bendradarbiavimą su kitais įvairiais susijusiais subjektais grindžiamą požiūrį.</p>	35 taškai
<p>3 kriterijus. Inovatyvumas ir kūrybiškumas</p> <p>Pagal šį kriterijų bus vertinamas siūlomos iniciatyvos kūrybiškumas, unikalumas ir inovatyvumo lygis atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes. Inovacijos reiškia tiek naujas idėjas, tiek ir naujus ar geresnius būdus įgyvendinti esamą sprendimą ar metodą arba priderinti jį prie kitokių aplinkybių ar skirtingai tikslinei grupei.</p>	30 taškų
Iš viso taškų	100 taškų (mažiausiai 50 taškų)

5.1.5 Premijos skyrimas

Premiją Komitetas skirs remdamasis vertinimo komisijos pateiktais vertinimais; jos ekspertai galės laisvai spręsti, ar verta rekomenduoti skirti premijas, priklausomai nuo jų atlikto konkursui pateiktų darbų kokybės įvertinimo.

EESRK gali skirti ne daugiau kaip penkias premijas penkiems geriausiai įvertintiems kandidatams.

6. Prizinis fondas

Komitetas planuoja skirti ne daugiau kaip penkias premijas. Pirmosios premijos vertė – 14 000 EUR. Antrosios, trečiosios, ketvirtosios ir penktosios premijos suma – 9 000 EUR. Jei pirmąją vietą *ex aequo* dalijasi daugiau nei vienas laimėtojas, kiekvienos pirmosios premijos suma bus atitinkamai 11 500 EUR, esant dviem pirmosioms premijoms, 10 600 EUR, esant trimis pirmosioms premijoms, 10 250 EUR, esant keturioms pirmosioms premijoms, 10 000 EUR, esant penkioms pirmosioms premijoms. Komitetas nebūtinai skirs visas penkias premijas. EESRK gali nuspręsti neskirti Pilietinės visuomenės premijos.

Premijos įteikimo ceremonija veikiausiai bus surengta per EESRK pilietinės visuomenės savaitę, kuri vyks 2024 m. pavasarį. Į apdovanojimų ceremoniją bus pakviesti ne daugiau kaip du kiekvienos

laimėjusios iniciatyvos atstovai. Jų kelione ir apgyvendinimu pasirūpins EESRK pagal taisykles, kurios laimėtojams bus praneštos tinkamu laiku. Fizinis dalyvavimas bet kuriuo metu gali būti pakeistas dalyvavimu internetu, jei to reikia remiantis apdovanojimų ceremonijos dieną galiojančiomis sveikatos ir saugos taisyklėmis.

Premijos bus išmokamos banko pavedimu per 30 dienų nuo premijos įteikimo ceremonijos, su sąlyga, kad laimėtojai pateiks visus reikalaujamus dokumentus. Naudodami premijos pinigus laimėtojai privalo sumokėti taikomus mokesčius ir rinkliavas.

7. Asmens duomenys

Asmens duomenys, nurodyti paraiškos dokumentuose (pavyzdžiui, pavardė, vardas ir adresas) bus tvarkomi vadovaujantis Reglamentu (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo¹⁶. Jeigu nenurodyta kitaip, atsakymus į klausimus ir pateiktus asmens duomenis, reikalingus paraiškai įvertinti pagal konkurso taisykles, Komunikacijos ir tarpinstitucinių ryšių departamentas tvarkys tik šiuo tikslu. Išsamesnė informacija apie asmens duomenų tvarkymą pateikiama priede (2 priedas).

Jeigu kandidatas yra patekęs į vieną iš Finansinio reglamento 136 straipsnyje nurodytų situacijų, jo asmens duomenys gali būti užregistruoti Ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemoje (EDES). Daugiau informacijos pateikta privatumo pareiškime http://ec.europa.eu/budget/explained/management/protecting/protect_lt.cfm#BDCE.

8. Viešinimo įsipareigojimai

Nepažeidžiant 7 punkto nuostatų, kandidatai suteikia EESRK teisę bet kuria kalba ir bet kuria žiniasklaidos priemone, bet koku formatu ir naudojant visus būdus skelbti visuomenei kandidatų vardus, pavardes, nurodant apdovanojimui siūlomą jų veiklą ir laureatams skirtų premijų dydį.

Pranešimuose ar leidiniuose laimėtojams skelbiant apie savo veiklą, už kurią buvo skirta premija, būtina nurodyti, kad ši veikla apdovanota EESRK pilietinės visuomenės premija. Šis įpareigojimas taikomas vienerius metus nuo premijos skyrimo datos.

9. Atsakomybė

Kandidatams tenka visa atsakomybė už skundus dėl su premija susijusios veiklos.

¹⁶ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB ([OL L 295, 2018 11 12, p. 93](https://eur-lex.europa.eu/eli/l/2018/11/12/p/93)).

10. Patikros ir auditas

Laimėtojai turi sutikti, kad būtų atliktos EESRK, Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) ir Audito Rūmų patikros bei auditas, kaip nurodyta Finansinio reglamento 129 straipsnyje, ir su konkursu ir gauta premija susijusios informacijos viešinimo įpareigojimais, kaip nurodyta 8 punkte.

11. Taikoma teisė, skundai ir kompetentingas teismas

Pilietinės visuomenės premijai taikoma ES teisė, prireikus ją papildo Belgijos nacionalinė teisė.

Pastabos dėl premijos skyrimo procedūros gali būti teikiamos premiją skiriančiai institucijai naudojantis 13 punkte nurodytais kontaktiniais duomenimis.

Jei kandidatai mano, kad susidūrė su netinkamo administravimo atveju, per dvejus metus nuo dienos, kurią jie sužinojo apie faktus, kuriais pagrįstas skundas, jie gali pateikti skundą Europos ombudsmeniui (žr. <http://www.ombudsman.europa.eu>).

Teismas, atsakingas už klausimus, susijusius su šia premija, yra Europos Sąjungos Bendrasis Teismas:

Bendrasis Teismas
Rue du Fort Niedergrünewald
L-2925 Luxembourg
Tel. +352 43031
Faks. +352 4303 2100
Interneto svetainė <http://curia.europa.eu>

Informacijos apie skundų teikimo tvarką galima gauti pirmiau nurodytu adresu.

12. Nuobaudos

Laikantis Finansinio reglamento 136 straipsnyje nustatytų sąlygų, dalyviams, kurie pateikė neteisingus pareiškimus arba padarė pažeidimų ar sukčiavo, gali būti skirtos finansinės nuobaudos, kurios siekia 2–10 proc. premijos vertės, ir taikomi sprendimai drausti su jais sudaryti sutartis, skirti dotacijas ir dalyvauti konkursuose, finansuojamuose iš ES biudžeto.

13. Kita informacija

Dėl išsamesnės informacijos kreipkitės adresu: civilsocietyprize@eesc.europa.eu

Klausimai ir atsakymai, kurie gali būti aktualūs ir kitiems kandidatams, bus paskelbti EESRK interneto svetainės puslapyje, skirtame Pilietinės visuomenės premijai (<https://www.eesc.europa.eu/eesc-civil-society-prize-2024>). EESRK rekomenduoja kandidatams reguliariai lankytis konkurso interneto svetainėje, kurioje pateikiama pati naujausia informacija.